

ר"ע מברטנורה

מסכת גיטין, פרק ה' משנה א

ה הַנִּזְקִין שָׁמִין לָהֶם בְּעֵדִית, וְבַעַל חוֹב בְּבִינוּנִית, וְכַתְּבַת אִשָּׁה בְּזַבּוּרִית. רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, אֶף כְּתַבַּת אִשָּׁה בְּבִינוּנִית:

הניזקין שמין להם בעידית. רע"ג דמדאורייתא היא, דכתיב (שמות כ"ז) מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם, האי תנא סבר דמיטב שדהו דניזק קאמר קרא, ומפני תקון העולם אמרו חכמים שישלם

המוזק מעידית שזנכסיו, רע"פ שהם טובים מעידית של ניזק, כדי שיהו נוהרים מלהזיק: **ובעל חוב בבינונית.** דמדאורייתא לא גבי אלא מזיבורית, דכתיב (דברים כד) והאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבט החולה, ואין דרכו של אדם להוציא אלא הפחות שזנכסיו, ומפני תקון העולם אמרו בעל חוב צנינונית, כדי שלא תעול דלת צפני לווין: **וכתובת אשה בזבורית.** דליכא למיחש צה לנעילת דלת. דיותר ממה שהאיש רוצה לישא, אשה רוצה להנשא: ר"מ אומר כו'. ואין הלכה כרבי מאיר:

תפארת ישראל - יכין

בעידית לשון עדי ותפארת, כלומר ארץ מקושטת [מיהו תרגום של נאות אלדים, עידית אלדים, ש"מ דלשון ישוב הוא, ארץ מיושבת ונאה], ומדאורייתא ניזק משתלם כעידית שלו, רק משום תיקון עולם כדי שיהא נזהר מלהזיק, לפיכך תקנו שבאם עידית דמוזק עדיפי מדניזק, משתלם מנייהו, דאף שדמי עידית וזבורית שוין, אפ"ה ניחא לניזק טפי למגבי מעידית, דמדהן מועטים א"צ כ"כ הוצאות בזריעה וחרישה כבזבורית המרובין, מיהו מיתמי ניזק גובה רק מזיבורית: **ובעל חוב בבינונית** מדאורייתא דינו בזבורית, ומשום תקון העולם שלא ימנעו מלהלות זה לזה, תקנו שגבה בבינונית: **וכתובת אשה בזיבורית** מדליכא למיחש שתמנע מלהנשא, דיותר ממה שהאיש רוצה לישא האשה רוצה להנשא [ואילה"ק מלעיל פ"ד מ"ג סי' י"ז, דחששו כה"ג, דנ"ל דדוקא התם שלא תגבה כלל שאני, וזיבורית הוא מלשון זיבורא שהוא בע"ח עוקץ [כח"מ ק"א], ונ"ל ע"פ מ"ד [חגיגה ד"ה א'] זבורא מעלי לקרירא, ואפ"ה כל אדם מואס בה, מדהזיקה יותר מהרווחתה, כמו כן שדה זו טרחתה בחרישה וניכוש הוא יותר מהרווח ששיג אח"כ עי"ז]:

מכון אור עולם. ת.ד. 90043 בית שמש 99190,

טל' 0722-826-826, www.ohr-olam.org Info@ohr-olam.org

